

KONSEKVENSBESKRIVNING KV RÅTTAN 13, STOCKHOLM

Sakkunnig kulturvärden

2019-11-04

Konsekvensbeskrivning
Kv Råttan 13

Sakkunnig kulturvärden

Beställare: Einar Mattsson AB genom Fredrik
Westerberg
Datum: 2019-11-04

Reichmann Antikvarier AB
Ekensbergsvägen 75 169 31 SOLNA
Tel: 08-734 07 90
E-post: postmaster@reichmann.se

Utförd av: Claes Reichmann, ansvarig, sakkunnig
kulturvärden K, Martina Berglund, handläggare,
sakkunnig kulturvärden K

Omslagsillustration: Fasad mot Krukmakargatan,
Total arkitektur 2019

INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

Bakgrund och syfte	4
Förutsättningar	5
Gällande planer	5
Lagrum	5
Kort om objektet	6
Råttan 13	6
Handlingar	6
Underlag för bedömning	7
Tålighetsanalys	7
Kulturvärden	8
Planförslaget	9
Konsekvensanalys	10
Konsekvens närmiljö - byggnad	10
Konsekvens miljö - helhet	13
Konsekvenser - kulturvärden	15
Konsekvenser - riksintresse	15

Samtliga fotografier är tagna av Reichmann Antikvarier AB 2018 och 2019, där ej annat anges.

BAKGRUND OCH SYFTE

Med anledning av nytt planförslag för om- och påbyggnad av befintlig bostadsbyggnad av fastigheten Råttan 13, har Reichmann Antikvarier AB fått i uppdrag av Einar Mattsson AB att utföra en konsekvensbeskrivning av förslaget.

Reichmann Antikvarier AB har tidigare utfört en kulturmiljöanalys av samma fastighet, dat 2019-02-14.

Konsekvensbeskrivningen ska beskriva hur kulturvärden påverkas med kulturhistoriska, estetiska och sociala aspekter. Miljön studeras utifrån ett nära perspektiv samt utifrån ett representativt undersökningsområde.

Kvarteret Råttan med påbyggnad sett från korsningen Torkel Knutssonsgatan/Hornsgatan.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Gällande planer

För den aktuella fastigheten gäller PL 6648A. Förslag till ändrad stadsplan för kv Mullvaden första, kv Råttan och kv Mullvaden andra mm, godkänd av byggnadsnämnden 23 september 1976. Planen anger endast fastighetens användning, bostäder med affärsvåning, och tillåtna sju våningar.

Lagrum

MILJÖBALKEN

Miljöbalken (1988:808)

Den aktuella fastigheten är en del av ett riksintresse för kulturmiljövården, Stockholms innerstad med Djurgården. Strax intill ligger en av riksintressets värdekärnor Åsöberget. Att ett område pekats ut som riksintresse innebär att det bedöms ha så stora kulturhistoriska värden att det är av vikt för hela landet. I det kommunala arbetet med samhällsplanering skall dessa värden prioriteras. Om en åtgärd innebär påtaglig skada på de värden som ligger till grund för utpekandet är den enligt Miljöbalken inte tillåtlig. Även om skadan inte kan anses som påtaglig bör extra hänsyn visas.

Förändringar som påverkar riksintressanta värden bedöms utifrån dess grad av påverkan. Även förändringar som görs utanför riksintressets geografiska avgränsning kan bedömas påverka riksintresset. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för riksintressen.

Riksintressen regleras i miljöbalkens tredje kapitel:

3. kap. 6 § Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från

allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

För riksintresset har **motiv** utarbetats av Riksantikvarierämbetet samt en beskrivning av dess uttryck. Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården har följande motivering:

Storstadsmiljö, präglad av funktionen som landets politiska och administrativa centrum sedan medeltiden och de mycket speciella topografiska och kommunikationsmässiga förutsättningarna för handel, samfärdsel och försvar. Utvecklingen inom stadsplane- och byggnadskonsten har fått särskilt tydliga uttryck med alla epoker från medeltiden till nutid väl representerade. Residensstad, domkyrko- och universitetsstad samt viktig sjöfarts- och industristad. (Stiftsstad, Skolstad).

De **uttryck** för riksintresset som är relevanta för det aktuella projektet är:

- Det stora reglerings- och utbyggnadsområdet på malmarna, med planstruktur, kyrkor, offentliga byggnader och bostäder.
- De tydligt avläsbara ”årsringarna” i stadsväxten.
- Stadssiluetten med den begränsade hushöjden där i stort sett bara kyrktornen och offentliga byggnader tillåts höja sig över mängden.

KULTURHISTORISK KLASSIFICERING

Vid bedömning av bygglov och åtgärder enligt Plan- och bygglagen har Stockholms stad antagit en klassificeringskarta med kulörmarkeringar för byggnader av olika kulturhistoriskt värde. Klassificeringen som utförs av Stockholms stadsmuseum är ett kunskapsunderlag utan rättsligt bindande verkan om de inte införs i detaljplan.

Den aktuella fastigheten Råttan 13 är ännu inte klassificerad av Stadsmuseet. Övriga byggnader inom samma kvarter är klassificerade ”gröna”, d v s en byggnad som är ”särskilt kulturhistoriskt värdefull”.

PBL

I plan- och bygglagens andra kapitel anges att planläggning ska ske med hänsyn till förhållandena på platsen:

2 kap. 3 §

Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt,
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

2 kap. 6 §

Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till;

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan, Då planområdet ligger inom en kulturhistoriskt värdefull miljö bedöms plan- och bygglagens förbud mot förvanskning vara tillämpligt:

PBL kap. 8 17 § (varsamhetskrav vid ändring)

Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

KORT OM OBJEKTET

Kv Råttan 13

Det nuvarande huset i kvarteret Råttan 13 uppfördes 1965 efter ritningar av arkitekten Olle Zetterberg. Huset fick sex våningar, källare och en indragen vindsvåning. Huset gavs en enkel och återhållsam arkitektur med gedigna material såsom ädelputs och natursten och en karaktäristisk bred takomfattning i kopparplåt. Här fanns parkeringsgarage i hela källarvåningen och butikslokaler och kontor i bottenplan.

Lägenheter utfördes i olika storlekar, från enkelrum med kokskåp till 4 rok med vardagsrum i etage i den indragna vindsvåningen. Här fanns också kontorslokaler för Einar Mattssons byggnads AB.

På denna plats i kvarteret stod tidigare tre äldre flerbostadshus uppförda under 1880-talet. Bakgrunden till beslutet om rivning är något oklart men sannolikt handlade det även här om sättningsskador efter tunnelbanebygget och önskemål om modernisering. Det nya huset byggdes med två extra våningar i förhållande till de rivna och det indragna hörnet utfördes i likhet med befintliga byggnader, men i en modern tappning.

Huset har under åren genomgått mindre förändringar, exteriört framför allt i gatuplanet där vissa portar och fönsterpartier har bytts ut och entrén vid Torkel Knutssongatan 16 har flyttats ut i gatulivet. Även balkongernas fronter och räcken har ersatts, dock till en utformning mycket lika originalet. Samtliga fönster i bostadsvåningarna har fått en yttre båge i aluminium och innergården har rustats upp.

Handlingar

- Kulturmiljöutredning kv Råttan 13, Reichmann Antikvarier AB, dat 2019-02-14.
- Ritningar Total Arkitektur 2019-09-20, ansvarig Andreas Palme

Kvarteret Råttan
sett från korsningen
Torkel Knutssongatan/
Krukmakargatan.

UNDERLAG FÖR BEDÖMNING

Tålighetsanalys NÄRMILJÖ - BYGGNAD

Hushöjd

Mot Torkel Knutssonsgatan bildas ett gatuum som definieras av byggnader som är högre än Råttan 13 och som även har uppstickande fasadelement såsom frontespis, hörntorn och takkupor i olika utföranden.

Kvarterets något lägre topografiska placering bidrar till bedömningen att en tillbyggnad inom befintlig nockhöjd påverkar miljön i mindre utsträckning.

- Tålig

Mot Krukmakargatan finns inom kvarteret relationen till den lägre brandstationen samt intilliggande hörnhus att ta hänsyn till. Höjdrelationerna blir här mer synliga. Här bedöms en tillkommande volym påverka upplevelsen i högre grad.

- Känslig

Arkitektur - stilvariation

Den befintliga byggnadens tydliga formspråk som bostadshus, tillsammans med marmor, ädelputs och koppar är sammanhållen, enkel och tidstypisk. Tillägg och förändringar kan lätt upplevas som dominerande.

En belysande och närliggande referens utgör kv Skjutsgossen, på andra sidan Krukmakargatan, som genom tillägg av glas kraftigt förändrat byggnadens 1940-talskaraktär.

- Känslig

Takfotshöjd

Avläsbarheten av den befintliga byggnadens avslutning är av stor betydelse för upplevelsevärde.

- Känslig

Den befintliga takfotshöjden på grannfastigheten på Torkel Knutssonsgatan utgör en fortsättning av Hornsgatans takfotsnivå. Denna höjd bedöms vara av mindre betydelse vid en förändring.

- Tålig

Taklandskapet

Taklandskapet i närområdet uppvisar även stora variationer. Nyttillskott bedöms därför i mindre grad påverka helhetsintrycket.

- Tålig

MILJÖ - HELHET

Hushöjd

Större avvikelser, d.v.s. kraftigt uppstickande byggnader, bedöms påverka upplevelsevärde. Här sker även en påverkan på en aspekt i riksintressdefinitionen - ”Stadssiluetten....”.

- Högt känslighet

Mindre avvikelser bedöms även kunna påverka helhetsupplevelsen. Här är takformen av stor betydelse för upplevelsen.

- Känslig

Arkitektur - stilvariation

Inom området finns övervägande bostadsbyggnader med fasader gestaltade utifrån platsens och tidens förutsättningar. Det har inneburit nyttorelaterad arkitektur utan tydliga anspråk på status eller synlighet. Materialmässigt dominerar puts i gula och röda nyanser samt fasadsten med te

gel i olika nyanser. Tydliga avvikelser från dessa karaktärsdrag bedöms kunna ha stor inverkan på upplevelsen av miljön.

- Känslig

Takfotshöjd

Stadskvarterens upplevelse av takfotshöjd varierar i hög utsträckning, mycket på grund av den stora variation i tillkomstår. Därmed blir bedömningen att tillkomst av avvikande takfotshöjd inom området påverkar upplevelsevärde i mindre grad.

- Tålig

Taklandskapet

Taklandskapet uppvisar stora variationer med utformningar från tidsperioderna 1900 till 1980-tal. Detta innebär allt från uppstickande hörntorn, frontespiser och takkupor till flacka eller helt platta tak. Nyttillskott bedöms i mindre grad påverka helhetsintrycket.

- Tålig

Kulturvärden

KULTURHISTORISKT PERSPEKTIV

Kv Råttan 13 har byggnadshistoriska värden i sin egenskap som relativt oförändrad bostadsbyggnad från 1960-talet.

Gestaltningen med stora balkonger bedöms vara typisk för bostadsbyggnader placerade på tomter med förgårdsmark och i friare lägen. Innerstadens slutna stenstadskvarter från denna tidsperiod har annars gärna indragna balkonger.

Kv Råttan 13 är en föregångare till arkitekt Olle Zetterbergs senare uppförda hus i samma stil, varav flera även de i innerstadsmiljö. Zetterberg bedöms vara påverkad av sin tid hos arkitekt Ernst Grönwall.

Byggnaden uppfördes sannolikt som en konsekvens av tunnelbaneprojektets grundvattenpåverkan och ersätter en annan bostadsbyggnad från 1880-tal. Detta ger en samhällshistorisk dimension som effekt av infrastrukturens utbyggnad.

En ny hyresfastighet uppförd av privatvärd i innerstadsläge på söder var på 1960-talet något naturligt och en bild av samhällets struktur och ekonomi.

Huset är ett representativt exempel på en byggnad i Einar Mattssons anda, med enkla men gedigna material valda för att hålla i ett långt perspektiv.

Den historiska avläsbarheten i stadsväven är mycket tydlig genom de angränsande brandgavlarna, både den egna, invid brandstationen på Krukmakargatan, och den i Kv

Råttan 9 i hörnet Torkel Knutssonsgatan/Hornsgatan.

Snabbköpet som tillkom 1965 hade kontinuitet i form av matvaruaffär i den tidigare byggnaden mot Torkel Knutssonsgatan.

Sockelvåningens marmorbeklädnad mot Torkel Knutssonsgatan motsvaras av konststen mot Krukmakargatan. Detta utgör en tydlig indikation för hur dåtiden uppfattade gatornas status.

ESTETISKT PERSPEKTIV

Sockelvåningen (mot Torkel Knutssonsgatan) är klädd med exklusiv Ekebergsmarmor och glaspartier i ädelträ (möjligen teak) vilket ger ett estetiskt värde. Ändrade skyltfönster och entré försvårar idag upplevelsen.

Den kraftfulla takfoten i koppar med det indragna sadeltaket gör att byggnaden upplevs som tidstypiskt modern med platt tak. Här finns ett visst arkitektoniskt värde.

Byggnadenstrapphusger,medsinkolmårds-marmor i golv och socklar, uttryck för dåtidens materialkänsla.

SOCIALT PERSPEKTIV

Bostadsbyggnad med stora kvaliteter beträffande miljö och funktionalitet. Centralt läge i staden och nära till service och kollektivtrafik.

Hyresfastighet i innerstadsläge medför sociala aspekter av betydelse för områdets sammansättning av boende.

VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG

Exteriör

- Fasader av ädelputs med sockelvåning av konststen och ekebergsmarmor.
- Portar av ädelträ och vita fönster- och balkongpartier med avfasade hörn.
- Bottenvåning med butikslokaler med skyltfönster av ädelträ.
- Den raka kopparplåtsklädda takfoten med indragen vindsvåning.
- Det indragna hörnet mot Torkel Knutssonsgatan.
- Byggnadens sammanhållna volym utan kraftigt uppstickande delar

Interiör

- Trapphus med golv av kolmårds-marmor och väggar med stucco lustro samt räcken av smide och trä.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

- Om- och tillbyggnad ska ske med stor hänsyn till byggnadens värdebärande karaktärsdrag.
- Vid tillbyggnad bör byggnadens enkla och rationella formspråk särskilt beaktas tillika den visuella effekten av den indragna vindsvåningen.

PLANFÖRSLAGET

Planarbete pågår gällande möjligheterna att bygga på befintligt flerbostadshus i kv Råttan 13. Förslaget för påbyggnad innebär att den befintliga vindsvåningen som innehåller etagevåning för vissa lägenheter samt förråd och teknik rivs. Denna ersätts med en påbyggnad i två våningar.

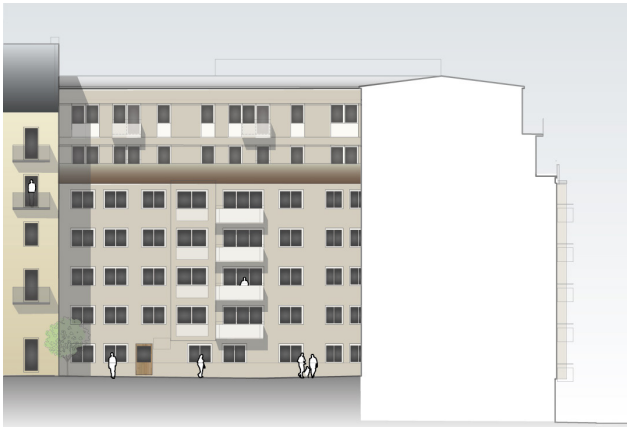
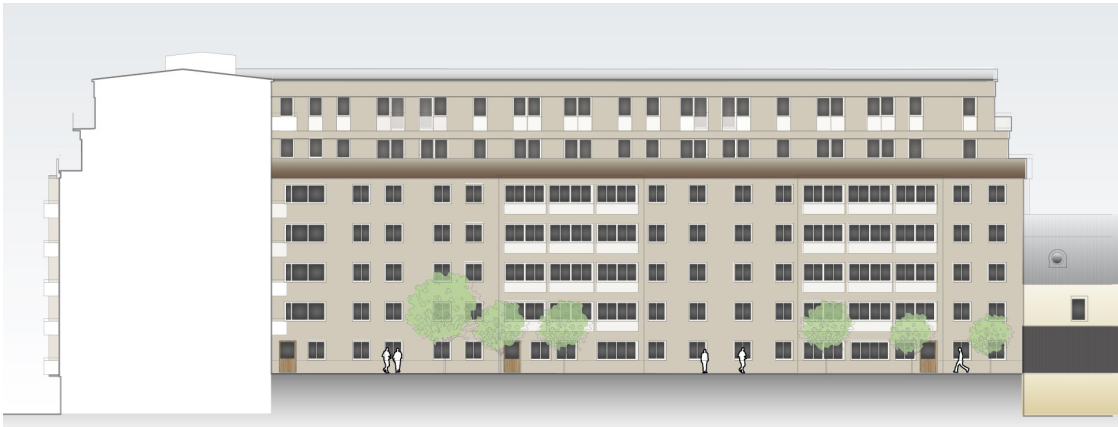
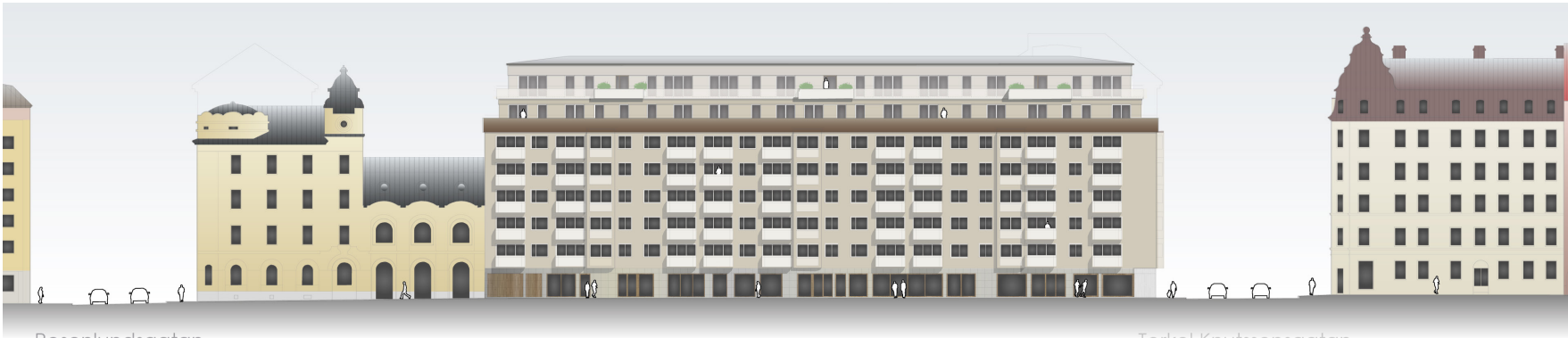
Våningarna utförs indragna från befintlig byggnads takfot mot Krukmakargatan, Torkel Knutssonsgatan och Råttan 10/brandstationen. Mot innergården bildar påbyggnaden en förlängning av befintlig fasad. Påbyggnadens fasader föreslås utgöras av ljus varmbeige puts med ett plåttak i mörk silvermetallic. Vid taknocken mot öster placeras en fläktpåbyggnad.

Där våningarna dras in bildas utrymmen för enskilda och gemensamma terrasser. Räckan föreslås vara av omväxlande tät och perforerad slät vit plåt. På den första våningen utgörs räckets av det karaktäristiska uppskjutande kopparbandet i likhet med dagens situation. Bandet byts dock ut till förpatinerad koppar och ges en fortsättning kring hela huset, även mot Råttan 10/brandstationen. Fönster och fönsterdörrar ges en bruten vit kulör medan trädörrar och träpartier markerar allmänna terrasser.

Ursprungliga fasader putsas i ädelputs i en beige kulör medan burspråken ges ljusa putsfält under fönstren istället för dagens skivmaterial.

FÖRSLAG TILL VARSAMHETSBESTÄMMELSER

- Fasader mot gatan ska vara av ädelputs.
- Takfot av kopparplåt ska vara lika ursprungligt utförande.

Illustrationer av planerad påbyggnad. Total Arkitektur AB.

KONSEKVENSA- ANALYS

Konsekvens närmiljö - byggnad

HUSHÖJD - GATUMILJÖ

Den föreslagna påbyggnaden med två trap-
pade bostadsvåningar bygger vidare på
det befintliga utförandet med en indragen
vindsvåning. Mot Torkel Knutssonsgatan
finns ett gaturum med högre byggnader
i vilken den föreslagna tillbyggnaden be-
döms kunna inrymmas utan att upplevel-
sevärden påverkas. Trappningen gör att
synligheten från gatan bedöms som liten.
I vyn från Hornsgatan (se ill.sid 4) syns de
indragna tilläggen men påverkan på miljön
bedöms som av mindre betydelse.

Mot befintlig brandgavel i kv Råttan 9 inne-
bär påbyggnaden att brandgaveln delvis
blir skymd. Denna gavel har dock bedömts
som mindre känslig.

Mot Krukmakargatan har gaturummet en
något lägre profil och byggnaden avslutas
med den tydliga brandgaveln mot Råttan
10. Höjdskillnaden mot brandstationen
och den täta muren är en tydligt avläsbar
årsring. Här även tydliggjord i arkitektur-
variationen. Förändringen med tillägget
av fasadbandet i koppar minskar den släta
murens höjd och brandgavelns nuvarande
yta. De indragna våningarna markerar en
ny höjd men med en avvikande gestaltning.
Den kvarvarande täta muren är avläsbar
som årsring och tilläggen med taklist och
indragna våningarna bedöms kunna iden-

T v nuvarande
brandgavel mot
Råttan 10 (brand-
stationen) längs
Krukmakargatan.

T h illustration av
brandgavel i kv
Råttan 9 mot Kruk-
makargatan.

tifieras som avläsbara tillägg. Påverkan be-
döms därmed som relativt liten. Vid brand-
gaveln mot Råttan 10/brandstationen på
Krukmakargatan görs också indrag vilket
bedöms minska upplevelsen av den till-
kommande höjden även här.

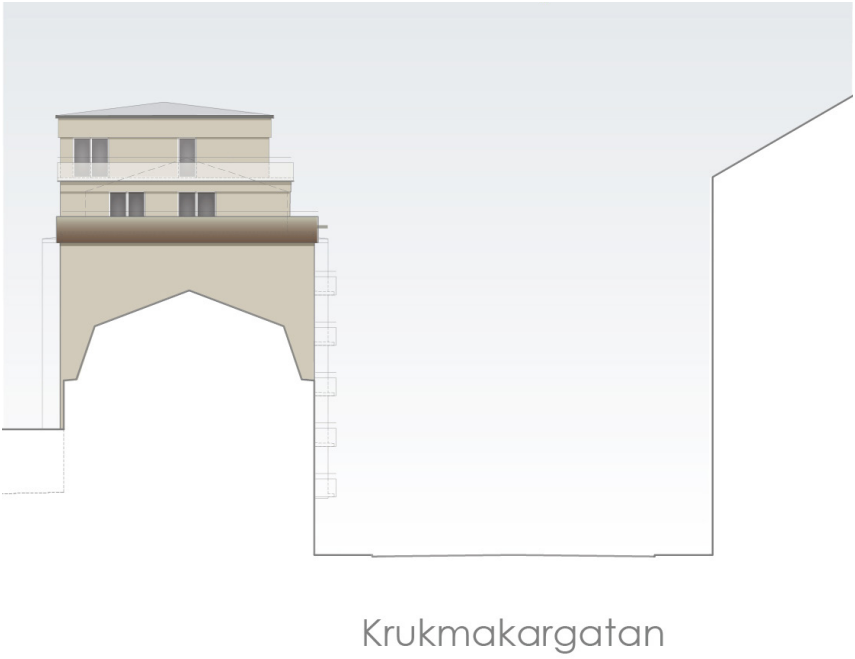
HUSHÖJD - GÅRDSMILJÖ

Mot gården är tillbyggnaden placerad i
befintligt fasadliv vilket innebär att bygg-
nadsdelarna läses samman. Detta medför
att upplevelsen av den tillkommande bygg-
nadsvolymen blir påtaglig. Det bevarade fa-
sadbandet av koppar bildar en visuell gräns
och beskriver respektive byggnadsskede
men upplevelsen av den nya hushöjden be-
döms inte påverkas av detta.

Kvarterets närliggande byggnader, som till-
sammans definierar gårdsrummet, beskre-
ver en något högre höjd till taknock än den
hos Råttan 13. Detta medverkar till bedöm-
ningen att konsekvensen av den tillkom-
mande volymen förändrar gårdsrummet i
relativt liten omfattning.

Ovan illustration
av påbyggnadens
möte med brand-
gavel mot brand-
stationen. Total
Arkitektur AB.

TAKFOTSHÖJD

Det nya takbandet ska få ett likadant utförande som befintligt, dock i form av förpatinerad koppar samt ges en fortsättning kring hela huset. Detta gör att den ursprungliga byggnadskroppen och dess takfotshöjd fortsatt kommer att vara avläsbara, både mot Krukmakargatan och Torkel Knutssonsgatan.

Det befintliga utförandet med indraget sadeltak gör att byggnaden idag upplevs ha ett platt tak. Tillbyggnaden upprepar detta tema. Den nya takfotshöjden mot gatan kommer i och med trappningen fortsatt att vara underordnad det kraftiga kopparbandet. Förändringen bedöms vara av mindre betydelse för upplevelsen av miljön.

Illustration av
påbyggnad. Total
Arkitektur AB.

Vy längs Kruk-
makargatan där
upplevelsen av
husets platta volym
är som tydligast.

ARKITEKTUR - STILVARIATION

Huset har idag en tydligt sammanhållen volym utan kraftigt uppstickande delar men med en djupverkan i och med upprepade vertikala burspråk och utstickande balkonger. Användningen som bostadsbyggnad är tydlig och med en fasadkomposition som mer för tankarna till mindre urbana miljöer. Färgsättningen är återhållen i grågula nyanser.

Påbyggda delar föreslås få fasader som utförs av puts med längsgående terrasser utan tydligt utstickande delar. Fönstersättning och dimensionering har släktskap med befintlig byggnad vilket medverkar till att det nya underordnar sig det befintliga i arkitektoniskt uttryck. En tydligt avvikande egenskap i nytilskottet är de konsekvent höga fönstren utan bröstning.

Ovan illustrationer av gestaltningssprinciper mot gården. Total Arkitektur AB.

T v och t h befintlig situation av gårdsfasader.

Konsekvens miljö - helhet

HUSHÖJD

Påbyggnaden utförs i en avtrappade form vilken i ett större perspektiv bedöms utgöra en mindre avvikelse i helhetsmiljön. Formen innebär att befintlig byggnads ursprungliga höjd fortfarande framträder tydligt och att påbyggnaden således inte kommer att utgöra något dominerande inslag.

Den idag historiska avläsbarheten i stadsväven i form av de angränsande brandgavlarna bedöms i och med påbyggnadens trappning fortsatt vara tydlig.

Den befintliga byggnadens relativt låga hushöjd förändras nu till att i högre grad infoga sig i de omkringliggande byggnadernas hushöjd. Detta gäller i synnerhet gaturummet och miljön mot Torkel Knutssongatan.

Illustration av
påbyggnad. Total
Arkitektur AB.

Vy mot längs Torkel
Knutssongatan.

ARKITEKTUR - STILVARIATION

I området finns en befintlig stilvariation där det arkitektoniska uttrycket i Råttan 13 utgör ett bekant tidslager. Området karakteriseras av en påfallande stilvariation från flertalet historiska skeden under 1900-talet.

Puts tillsammans med ljusa balkonger av plåt är dominerande material på huset idag och föreslagen utformning av påbyggnad har därför nära anknytning till byggnaden.

Påbyggnadsförslagets arkitektoniska uttryck bedöms kunna läsas in i miljön som ett nutida tillägg och fungera väl som ett avläsbart tidslager. Dess återhållna karaktär faller in väl i miljön. De höga fönstren utgör en tydlig markör för nutida identifikation.

Illustration av materialval. Total Arkitektur AB.

Vy mot säder längs Torkel Knutssonsgatan.

Konsekvenser - kulturvärden

KULTURHISTORISKT PERSPEKTIV

Takbandet av koppar kommer i och med påbyggnaden att ersättas med ett nytt i samma material men i förpatinerad brun kulör. Den ursprungliga, nu grönärjade, plåten kommer att försvinna och med den ett visst dokumentvärde. Ersättningsmaterial- et bedöms kunna åldras på likvärdigt sätt vilket minskar påverkan.

Den ursprungliga och tidstypiska terrassit- putsen kommer att återställas vilket för- tydligar byggnadens historiska tillhörighet.

Den idag historiska avläsbarheten i stads- väven i form av de angränsande brandgav- larna bedöms i och med påbyggnadens trappning fortsatt vara tydlig.

ESTETISKT PERSPEKTIV

Det arkitektoniska värdet påverkas i och med att det ursprungliga taket ersätts med en tillbyggnad där formen och utförandet är nytt. Byggnaden har bedömts ha ett re- lativt begränsat arkitektoniskt värde där även takets utformning är av underordnad betydelse. Den sammanvägda konsekven- sen bedöms därmed vara liten.

Avläsbarheten mellan ursprunglig bygg- nad och den tillkommande påbyggnaden bedöms som tydlig och väl identifierbar. Detta med hjälp av bevarandet av det breda takbandet i koppar. Trappningen mot gatan innebär en tydlig markering av nya volymer samtidigt som upplevelsen av byggnadens höjd hålls tillbaka och blir mindre tydlig.

Tillbyggnadens putsade fasaddelar och öppningar för fönster och dörrar bär visst släktskap med det ursprungliga men be- döms ändå ha en karaktär som skapar en egen arkitektonisk identitet.

Befintlig brandgavel mot Råttan 10/brand- stationen är tänkt att även fortsättningsvis ses som en frigavel men ges en ny gestalt genom trappning och en fortsättning av takbandet av koppar. Påbyggnadens sidor utförs i puts som visuellt binder ihop det tillkommande med befintlig gavel.

SOCIALT PERSPEKTIV

Tillbyggnaden bedöms inte påverka den sociala identiteten av miljön. Den återhåll- na gestaltningen och materialvalet bidrar starkt till detta.

Konsekvenser - riksintresse

Påbyggnaden utförs i en avtrappade form vilken i ett större perspektiv bedöms ut- göra en mindre avvikelse i helhetsmiljön. Formen innebär att befintlig byggnads ur- sprungliga höjd fortfarande framträder tydligt och att påbyggnaden således inte kommer att utgöra något dominerande in- slag.

De tydligt avläsbara årsringarna i stadsväx- ten bedöms inte påverkas av påbyggnaden.

Riksintressets uttryck gällande stadssiluet- tens begränsade hushöjd med endast upp- stickande kyrktorn och offentliga byggnad- er bedöms heller inte påverkas.